

L'ARTAU

Informatiu de l'Àrea de Cultura

Sant Feliu de Guíxols

Núm. 30 · març '98

"Sant Elm, patrimoni de la ciutat"

L'Arxiu pàg. 3-5

- . Àngel Jiménez, L'aiguat de 1908
- . Donacions
- . Reproducció de documentació
- . Any 1898: El bot salvavides (1)

El Museu pàg. 6-7

- . Sílvia Alemany, Sobre les donacions
- . Canvi en la direcció del Museu i a la Junta del Museu
- . El Museu adquireix una maqueta
- . Darreres donacions i cessions
- . Estadística de públic durant 1997
- . Recuperem exposició permanent i projectem una nova exposició temporal

El Tema pàg. 8-9

- . Conservem el patrimoni. L'ermita de Sant Elm

L'Agenda pàg. 10

Directori pàg. 10

Centre Cultural Monestir pàg. 11-12

- . Nadal de joguines
- . El II cicle de cinema ganxó en marxa
- . Miquel Pairofí, Parlar de Josep Pla a Sant Feliu de Guíxols

El Patrimoni pàg. 13

- . Sortida "Seguint la via del tren"
- . Excursió a Castelló d'Empúries i Empúriabrava

La Biblioteca pàg. 14-16

- . David Hernández, Un nou espai per a la Biblioteca Municipal.
- . Per Nadal, contes i fanalets a la Biblioteca
- . Novetats

Fe d'errates

A l'anterior Informatiu (L'Arjau), hi figurava el número 36 i el mes de novembre, en comptes del núm. 29 i el mes de desembre.

D'altra banda, el Crist dins vitrina amb elements mariners que properament s'exposarà al Museu va ser donat per Mercedes i Lolita Ribas i Gispert, completant així la informació donada en el butlletí 26, gener de 1997.

L'ARJAU

EDICIÓ

Servei de Publicacions
Àrea de Cultura,
Patrimoni i Educació
Junta Tècnica del Museu

REDACCIÓ

Monestir, C/Abadia s/nº.
Tel. 821575 Fax 821574

COORDINACIÓ

Àngel Jiménez

CONSELL DE REDACCIÓ

Francesc Aicart
Sílvia Alemany
Jordi Colomeda
David Hernández
Josep Miquel
Néstor Sanchiz

COLLABORADORS

Agrupació Fotogràfica i
Cinematogràfica (AFIC)

Foto Portada

Jordi Gallego

Disseny Gràfic

Marc Calvet

Impressió

Gràfiques Bigas
c/ Provença, 21
Sant Feliu de Guíxols

Dipòsit Legal Gi-1.611-89

L'aiguat de 1908

L'ingrés a l'Arxiu Municipal del setmanari *La Actualidad* de Barcelona (3.12.1908) per donació de Dionisia Rodríguez Navarro, mitjançant la directora de l'Arxiu de Palafrugell M. Concepció Saurí, ens ha portat a la memòria les fortes inundacions que tingueren lloc a Sant Feliu el novembre de 1908. Ja les coneixíem. Però aprofitem l'avinentsa de tenir més informació per a

fer-ne més difusió. L'esdeveniment va ser ben estudiat, des del punt de vista científic, per Rafael Patxot i Jubert que el publicà en el seu estudi *Pluviometria Catalana. Resultat del cinquení 1906-1912* (1912). Per la seva banda, Joan Torrent i Fàbregas en «Temporals i aiguats memorables a Sant Feliu de Guíxols» (*Àncora*, desembre 1970) hi transcriví tota la informació de Patxot.

Les pluges dels dies 5 i 6 de novembre ja varen ser molt fortes. I encara ho foren més les dels dies 15, 16 i 17 del mateix mes.

«El dia 16 de novembre, a les 21 h, la riera de Tueda volcà les parets de canalització i esbotzà el pont de la carretera de Palamós inundant el barri de la Barceloneta; també la riera del Monestir rompé el pont de pedra del començament de la platja, trencà una grossa llargària de murada, descalçà fonaments i arribà a enderrocar els darrers d'algunes cases en la plaça del Monestir, quedant així inundada aquella banda de la població on, a més, els carrers esdevingueren veritables canals, algun d'ells amb 1m20 d'aigua, per raó

AÑO III.—NÚM. 123

Núm. 15 céntimos

3 DICIEMBRE DE 1908

La Actualidad

INUNDACIONES EN SAN FELIU DE GUIXOLS

Casa Correos derrumbada por la corriente sin que afortunadamente produjera desgracia ninguna.

Obreros de la fábrica de tapones del señor Miró, extrayendo el agua del calle principal después de la inundación.

INUNDACIONES EN SAN FELIU DE GUIXOLS

Grupo de individuos de la guardia civil que más se distinguieron.

ENTRE los grandes estragos causados por las inundaciones en San Feliu de Guíxols, figura la destrucción de la fábrica del señor Comas, según puede verse por la fotografía que publicamos.

El benemérito instituto de la guardia civil ha añadido otra página gloriosa a su historia siempre brillante, cuando aplica sus iniciativas y esfuerzos al fin altruista para que este instituto fué creado.

El grabado que insertamos en esta página representa el grupo de guardias civiles cuyo heroico comportamiento en la aciaga noche del 16 del corriente, evitó mayores desgracias causadas por la inundación que tantos estragos ha producido en las poblaciones de la pintoresca comarca del Bajo Ampurdán.

Pero el verdadero héroe de esta triste jornada de San Feliu de Guíxols, ha sido don Proyecto Cadillach, individuo de la Cruz Roja que arriesgó su vida repetidas veces, para salvar la de sus semejantes.

En la plaza del Monestir, número 3, salvó uno por uno a cuatro individuos. En la calle del mismo nombre, número 5, extrajo

Vista de la casa del señor Comas. Fotos: SOLER Y GARCÍA.

el cadáver de Alberto Ferrer creyéndole vivo, y conduciéndole al hospital, con agua hasta el cuello. Evitó con su arrojo escenas funestísimas, y prodigó consuelos a las víctimas que salvaba.

Por último, y cuando la corriente era mayor en la calle de la Pelota, fué auxiliado este héroe por unos vecinos de dicha calle, quienes le echaron una cuerda para que se salvara de una muerte cierta.

SOLER Y BATLLE

que la riera sobreixia en els ponts de més amunt. Hi hagué una desgràcia personal i els perjudicis materials resultaren considerables».

Efectivament, els danys materials varen ser molt elevats (els ponts enderrocats -també el pilar del mig del pont del tren que travessava el Ridaura va cedir-, barris inundats així com el cementiri municipal. Però el més greu fou la mort d'un nen de 9 anys, Albert Ferrer i Maymí. Segons *La Actualidad* també hi hagué un he-

roi de la Creu Roja, Don Proyecto Cadillach. Els altres detalls els podeu llegir al setmanari donat.

Durant aquest temps, Josep Irla i Bosch presidia el Consistori Guixolenc com a alcalde accidental, qui hagué de fer front a aquest

esdeveniment inesperat i funest.

Les postals que Josep Escortell, en el seu dia, donà a l'Arxiu Municipal il·lustren aquella inundació que afectà el darrere de les cases de la plaça del Monestir.

Àngel Jiménez

el més greu fou la mort d'un nen de 9 anys, Albert Ferrer i Maymí

Donacions

11.11.1997. Yolanda Albertí

- El Guixolense, núm. 4, 10 de juliol de 1898.
- Plano del Real Club Marítimo de San Feliu de Guíxols, 30-VII-1919. Arquitecte: Joan Bordàs.
- Narciso Alberty Bosch, Apuntes para la prehistoria de Quisqueya. República Dominicana, 1913.
- Florita. revista para niñas, núm. 186.
- Nuevo Mundo, 1898, núms. 237, 239, 242 i 244.
- 2 abonaments del carrusel J. Miquel de Sant Feliu de Guíxols
- 1 paquet de la Compañía Arrendataria de Tabacos, 1946.

11.11.1997. Maria Cruañas

A través de Lluís Palahí, la Sra. Maria Cruañas ens ha fet donació d'una documentació referent a la causa instruída contra el seu pare, Enric Cruañas Gispert, el 1939 (còpies de la sentència i dels testimonis)

18.11.1997. Dionisia Rodríguez

A través de l'Arxiu Municipal de Palafrugell, la Sra. Dionisia Rodríguez Navarro, de Palafrugell, ha fet donació de la revista *Actualidad*. núm. 123, de 3 de desembre de 1908, on es refereix les greus inundacions patides a Sant Feliu.

15.01.1998. Mariona Rodés

A través de la Sra. Núria Prats, la Sra. Mariona Rodés ha fet donació de documentació i part de la biblioteca de la família Bohigas.

Reproducció de documentació

Maria Ciurà Costa ha deixat reproduir una postal del pati de la fàbrica Burgell.

A través de Gerard Bussot, la Sra. **Maria Rosa Rabell Gamarra** ens ha deixat reproduir el fons patrimonial Rabell Perdrieux que inclou èpoques, capítols matrimonials,..... d'entre 1688 1880, amb referències a masos i propietats de la Vall d'Aro.

Any 1898: El bot salvavides (1)

Aquest any es compleix el centenari d'alguns esdeveniments que, en aquestes pàgines, anirem recordant breument. Un d'aquests afers importants va ser la construcció i bateig o benedicció del bot del Salvament.

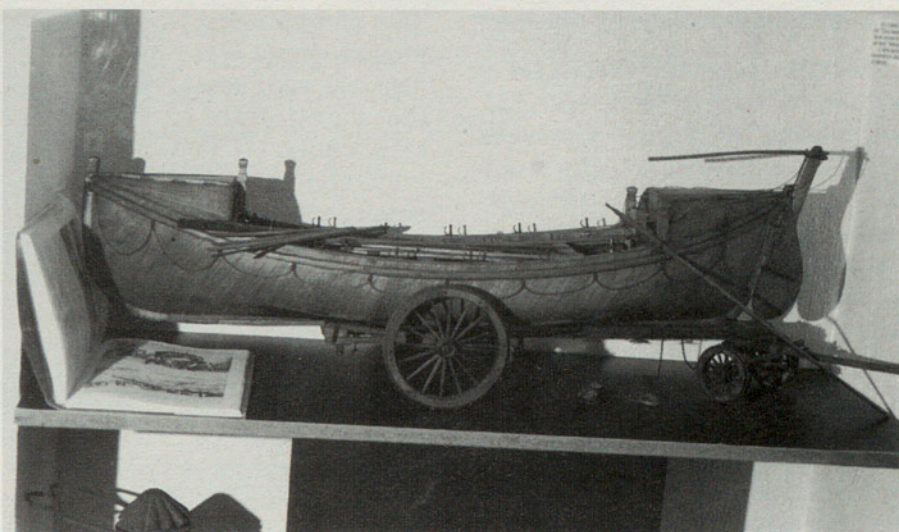
Quan la institució ja feia anys que era constituïda i l'edifici, alçat, es disposava tan sols del canó «lanzacabos Dawson». De manera que l'any 1891 es va decidir de comprar el bot salvavides i el seu carro. (Per a pagar-lo es demanà -com de costum- diners als pobres ganxons que eren a Amèrica, quan Cuba -ja en parlarem en un altre *Arjau*- era a punt de ser una colònia perduda!).

Pel setembre de 1897 se n'adjudicà la construcció a Burell i Cia. de Barcelona, per 8.000 pessetes. El mes de desembre es publicà:

«En la sesión celebrada el último domingo por esta Junta local de Salvamento de Náufragos, se acordó apadrinar el *bote salva-vidas* que actualmente se construye en Barcelona para la Estación de esta villa, con el nombre de **MIGUEL DE BOHERA**, á fin de honrar así la memoria del ilustre hijo de Guixols que en el siglo XVI desempeñó el alto cargo de *Capitán General de la Marina Española*, registrándose además en su historia la laudable acción de haber salvado la vida al Emperador Carlos V. en el sitio de Argel, por cuya acción dicho monarca le dió en reconocimiento el título de **CABALLERO DEL ORO**.

Felicitemos á la meritada Junta por tan excelente acuerdo».

Efectivament, el dia 6 (12.1897) així es comunicà a Madrid. I com que el dia de la benedicció o bateig es volien llegir unes notes biogràfiques, es demanaren dades sobre la vida de Boera al rector de l'església de Santa Anna de Barcelona, on és enterrat, i també a l'Arxiu Nacional de Simancas, al d'Alcalá de Henares, al de la Corona d'Aragó i al Nacional

de Madrid. Dubto que aquests arxius contestessin alguna cosa.

Mentrestant, «Sabemos por persona que ha visitado recientemente los talleres de construcciones navales de los señores J. Burell y Cia., de Barcelona, que el bote de referencia está ya casi terminado, pudiendo además añadir que **resultará ser el mejor de cuantos existen en la península**».

Els dies 13 i 14 de gener de 1898 tingué lloc un fort temporal a la nostra badia que posà en perill la càrrega i el pailebot *Paulita* de Palma de Mallorca, que portava de càrrega una màquina de vapor per al senyor Joan Magret. Sebastià Moner n'era el patró. Els tripulants varen ser

«conducidos por el guarda caseta á la Estación de Salvamento de Náufragos, en donde pernoctaron y fueron debidamente atendidos». En canvi, l'embarcació va anar a la deriva fins que s'encallà a la platja, davant per davant del carrer de Sant Joan. «A eso de las once, el *Paulita*, por efecto de las furiosas acometidas de las olas, rompió las amarras de popa, quedando sobre las anclas y cabos que les sujetaban á la **boya últimamente instalada en nuestro puerto**».

Una vegada més les rieres del Monestir i la de Tueda es varen mostrar perilloses, i com era habitual va estar a punt d'inundar-se la zona de la Barceloneta.

Àngel Jiménez

Sobre les donacions

Des de l'Informatiu i ara des de L'Arjau sempre hem fet palès el nostre agraïment per aquests gestos generosos que són les donacions particulars dirigides a enriquir el patrimoni col·lectiu, en el nostre cas, de l'àmbit de la nostra ciutat. A través de les exposicions temporals que s'han anat organitzant els darrers anys, hem pogut comptar amb la col·laboració de molts particulars i empreses que s'han prestat a cedir i, en alguns casos, fer donació, d'objectes, documentació i publicacions que han passat a formar part dels fons del Museu, l'Arxiu i de la Biblioteca, respectivament.

Cada un d'aquests diversos serveis- arxiu, biblioteca, museu- segueix cadascun internament uns criteris, una política, a l'hora de jutjar si aquella peça és convenient o no que entri a formar part del seu fons, amb els deures de conservació i difusió corresponents que suposa.

El Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols intenta que aquesta institució estigui vinculada a la societat en la qual hi està inserida, el municipi (també sense oblidar a nivell de subcomarca amb els pobles veïns). Intenta també de convertir-se en una eina al servei d'aquesta comunitat, eina que tracti -com a museu d'història que es defineix- el medi ecològic (urbà, industrial, urbanístic, natural,...) que l'envolta. Per això, moltes vegades, quan es realitza una donació, es valora també- a més de la peça en sí- la relació que s'estableix entre museu i donant, l'afavoriment de l'apropament entre museu i públic.

I és tenint en compte aquests condicionants - la naturalesa del museu, per l'una banda, i una relació més estreta que vol aconseguir amb els veïns i ciutadans- que el Museu pot acceptar i adquirir patrimoni. En aquest darrer cas, el de les adquisicions, cal dir que en els darrers anys s'ha pogut comptar amb una petita partida pressupostària reservada a aquest efecte. I així, de moment, poder aparèixer el Museu com un element més actiu a la recerca de patrimoni i també tenir en compte d'al-

guna manera aquest present que ja està generant patrimoni (en aquest sentit, s'ha contactat ja amb alguns dels nostres artesans).

Cal recordar que, després de la donació, la peça que ha ingressat al fons del Museu serà registrada i catalogada. Això significa que estarà a disposició dels estudiosos, i al mateix temps s'ubicarà a les sales d'exposició o als dipòsits de reserva. Molts ciutadans creuen que si la peça lliurada no ha d'estar exposada a partir del mateix moment de la donació, aquesta perd el sentit. Al contrari. Es constata que l'exposició permanent, un cop inaugurada i visitada per un percentatge més o menys alt de la població, resta abandonada de la memòria col·lectiva i serveix més que res per a les visites de foranis. I és amb les exposicions temporals (o amb el planteig que aquesta exposició permanent esdevingui una exposició de llarga durada) quan tota la riquesa del fons del Museu pot anar sortint a la llum.

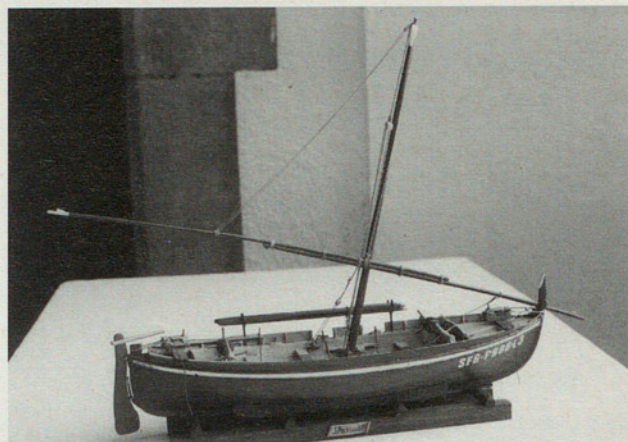
Sílvia Alemany

El Museu adquireix una maqueta

El dia 24 de novembre de 1997 va ingressar al Museu d'Història una maqueta d'un llagut realitzada pel Sr. Sebastià Pascual. El servei ha comprat aquesta maqueta per tal d'augmentar el patrimoni de la ciutat que documenta els aspectes més evidents de la cultura material relacionada amb el mar, és a dir, les embarcacions.

La documentació de la relació de Sant Feliu amb el mar s'està potenciant dins la política d'adquisicions del museu i està en relació a l'exposició que estem projectant i de la que ja us n'hem parlat.

De passada el fons es beneficia també del fet que es tracta d'artesanía, una artesanía local de la qual ens

hem de quedar unes mostres, a mode de patrimoni comú per a les futures generacions.

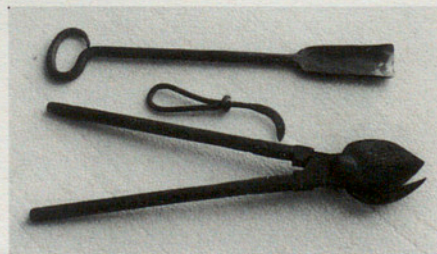
Darreres donacions i cessions

18.11.97/08.01.98. Mariona Rodés
Gran quantitat d'eines, objectes d'ús domèstic i d'ús personal, procedents de la Casa Bohigas.

14.12.97. Família Plaja Muntanya
De 2 figures d'àngels i 1 fotografia mida gran emmarcada del Racó de Llevant de Sant Feliu.

13.01.98. Sr. Santí
4 Fragments d'àmfora de procedència submarina, localitzats a poques milles front la badia de Sant Feliu.

10.01.98. Llorenç Xifró
3 útils de vinya.

13.01.98. Joan Maura
Un fragment de ganivet de sílex procedent del Camí de Salenys i un percutor o còdol de molí que procedeix aproximadament de sota el Puig de les Cols.

Canvi en la direcció del Museu i a la Junta del Museu

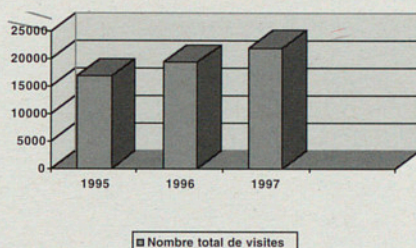
A finals de 1997, Jordi Rabell i Josep Escortell demanaren de ser substituïts com a membres de la Junta Tècnica del Museu. La Junta vol reconèixer públicament el compromís d'ambdós pel patrimoni de la nostra ciutat, en especial en temes com són l'herència que es conserva del ferrocarril de Sant Feliu a Girona i l'arqueologia, respectivament. Esperem també de poder comptar amb en Josep Escortell i amb els seus valuosos coneixements de ceràmica per a ajudar-nos en l'inventari de part del fons del Museu.

L'Àngel Jiménez, fins ara director del Museu i també de l'Arxiu Municipal, anuncià en la darrera reunió de Junta la seva voluntat de deixar el càrrec de director del Museu i de propiciar amb el relleu l'entrada de gent més jove. Ell mateix proposà Silvia Alemany per rellevar-lo, proposta que es tractà en la reunió de la Junta de 29 de novembre i en el Consell d'Administració de 23 de desembre de 1997, en les quals reunions els seus membres recolzaren per unanimitat la proposta. No cal dir que en la trobada que férem els membres de la Junta el passat mes de desembre, agraïrem al fins ara president la seva empenta i insistència per aconseguir que el nostre Museu estigui ben vinculat a la població i al moment actual que viu Sant Feliu.

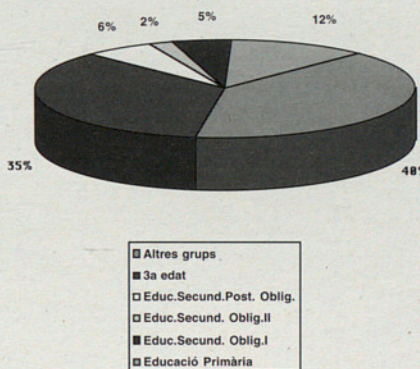
Estadística de públic durant 1997

El 1997 el Museu d'Història de la Ciutat de Sant Feliu de Guíxols ha rebut un total de 21.791 visites físiques, enfront de les 19.291 correspo-

nents a 1996 i les 16.743 de 1995. L'augment de visites és considerable, de més de 2.000 visites, i ens situa en una evolució ascendent pel que fa a resultats quantitatius de públic:

Del total de 21.791 visites, 17.256 es registren com a visites individuals, qu'esdevenen de llarg i com en anys anteriors (vegeu Informatiu del Museu i de l'Arxiu núm.27 pàg.9) el segment més important dels nostres visitants davant les 4.535 visites en grup que es distribueixen per segments de la següent manera:

Com podem observar les visites escolars, en la seva totalitat, representen un 25 % enfront del 35 % de jubilats i el 40 % del segment Altres grups.

De tot això podem deduir que es pot incidir encara més en els visitants en grup, ja que encara representen una petita part del total de visites. Dins d'aquests grups han perdut importància, percentualment parlant, les visites d'escolars i jubilats. Això és degut que aquest any el creixement més important l'ha experimentat el segment Altres grups, refermant la tendència observada ja en anys ante-

riors que demostra que el nostre públic és fonamentalment adult (75% si sumem Altres Grups -la majoria dels quals són adults- més els jubilats).

Recuperem exposició permanent i projectem una nova exposició temporal

A l'espera d'un projecte museogràfic que consideri les exposicions permanents del Museu d'Història de la Ciutat, estem recuperant les àrees d'exposició permanent de la Planta Baixa del Monestir que provisionalment s'havien utilitzat per prorrogar l'exposició temporal de gran èxit que sota el títol El Suro va rebre més de 13.000 visites entre el 13 de març i finals de setembre de 1997.

Amb aquesta actuació recuperem per a l'exposició materials que anteriorment ja havíem presentat i altres de nous.

Els materials, des de la prehistòria i fins a l'època contemporània, s'ubicaran a les sales I i II del Museu, mentre a la nova sala del Passadís s'està projectant exhibir una mostra que expliqui la important vessant marinera de la nostra ciutat, és a dir, la seva relació amb el mar.

L'estructura prevista per a l'exposició inclou tres àmbits principals com la pesca, la navegació i les drassanes o construcció naval.

En aquest sentit volem fer una crida als guixolencs que puguin cedir temporalment o fer donació d'estrutres i elements de pesca, navegació o de mestre d'aixa que puguin ser inclosos a l'exposició que preparem i que està previst d'inaugurar a finals de març- principis d'abril.

Conservem el patrimoni. L'ermita de Sant Elm

No hi ha dubte que l'Associació d'Amics de l'ermita de Sant Elm i el Patronat Municipal del mateix nom han estat una creació que s'està demostrant molt positiva, pel que fa a la conservació i al manteniment de l'ermita de Sant Elm, una peça important del Museu d'Història de la Ciutat.

Heus ací les obres més importants que, de moment, s'han portat a terme:

- . Arreglar la teulada
- . Pintar l'interior
- . Tractar la talla de la marededéu
- . Reposar un vitrall
- . Netejar l'exterior
- . Repicar i remolinar la part baixa de les parets exteriors.
- . Pintar-les
- . Emmarcar les obertures amb vitralls
- . Protegir-los amb vidre laminat
- . Repassar la fusteria
- . Recuperar el rellotge de sol

GOIGS A LLAOR DE SANT ELM

BISBE I MÀRTIR, PATRÓ DELS NAVEGANTS, TAL COM ES CANTEN A LA SEVA ERMITA DE FELIU DE GUÍXOLS LA CIUTAT DE SANT BISBAT DE GIRONA

TORNADA

Rosa de fragant olor,
Sant Elm, de Déu estimat,
Lliureu-nos de tempestat
i deu-nos vostre favor.

El Senyor us ha escollit
per Bisbe d'Antioquia
Vós a un desert feieu via,
lluny d'aquell poble endurit.
Mes després hi haveu tornat
per apartar-lo d'error.

Al segur camí del Cel
a infinita gent tornàreu
i a tot el poble apartàreu
de son error infidel.
I però us ha amenaçat
de mort un cruel pretor.

Els emperadors romans,
en tenir de Vós notícia,

amb rigorosa injustícia
us perseguiren tirans,
i a la presó us han portat
tractant-vos amb gran rigor.

Visitat foreu del Cel
a la vostra presó obscura,
us envolta una llum pura
i us alegra un clar estel,
quedant-ne d'açò admirat
el cruel emperador.

En un foc molt gran i ardent
us llençaren, Sant gloriós,
mes el foc no prengué en Vós
ni sentireu el turment
i lo Cel amb tempestat
mostra esser-vos protector.

Passeu embarcat la mar
que el Cel a Itàlia us envia,
on qualsevol malaltia
amb la Creu vareu curar

i Déu us ha revelat
el ser màrtir triomfador.

De navegants clara estrella,
de nit els il·luminau,
apareixent a la nau
en forma de llum molt bella,
restant prest asserenat
del mar l'horrible furor.

Sou el Patró i sou la guia
dels vaixells de Sant Feliu.
Vós llurs veles dirigiu
i els mostreu segura via.
Així que sou invocat,
es oït nostre clamor.

Bisbe i màrtir gloriós,
no deixeu als qui naveguen
pel mar del món, mentre pregunten
els escolteu bondados.
Feu que a tots ens sia dat
el port de salvació.

Vl. Glória et honore coronasti eum Domine.

Rl. Et constituisti eum super opera manuum tuarum.

OREMUS. — Deus qui nos beati Erasmi Mártyris tui atque Pontificis annua solemnitate lætificas: concede propitius, et cuius natalitia cõlimus, de ejusdem etiam protectione gaudeamus. Per Christum. Amen.

LETRA POPULAR. — MÚSICA DE MOSSÈN FRANCESC BALDELLO.

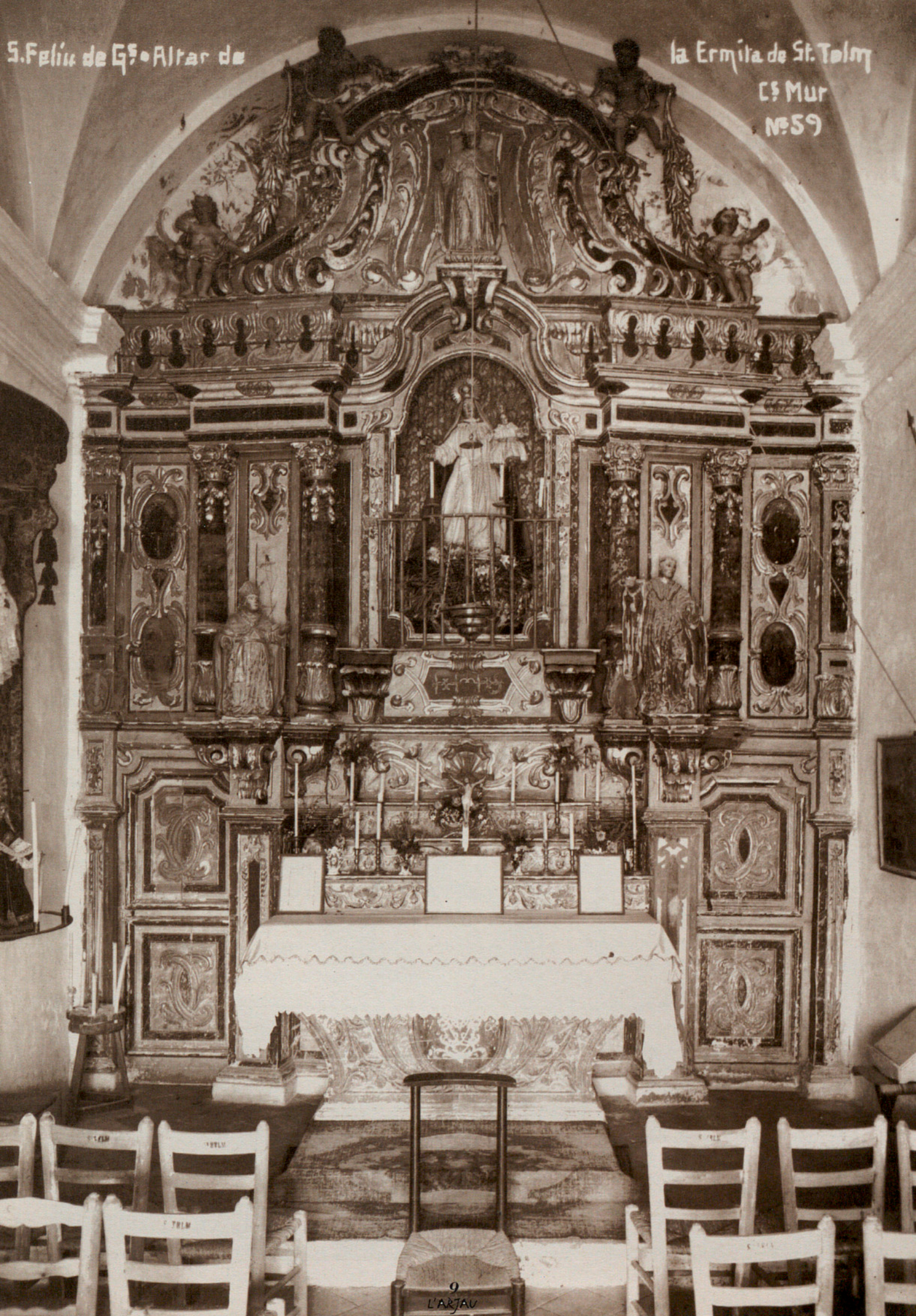

S. Felice de G. Altar de

la Ermita de St. Tolm

C. Mur

N.º 59

L'agenda

Divendres 6 de març, a les 19.30h:
Conferència d'Eudald Carbonell,
professor de prehistòria a la Univer-
sitat Rovira i Virgili de Tarragona i
co-director de l'excavació d'Ata-
puerca.

Divendres 27 de març, a les 18:00
h., a la Biblioteca, l'Hora del Conte,
amb contes musicats a càrrec de
Paula Hernández.

Servei de publicacions

*Sant Feliu de Guíxols, Una lectu-
ra històrica;* Àngel Jiménez.

Directori

*Biblioteca Municipal de Sant Feliu
de Guíxols*

St. Llorenç, 13, 1r
17220 SANT FELIU DE GUÍXOLS
Tel. 972 32 40 57 - Fax 972 32 62 21
E-mail: bibsf@ddgi.es

Horari: Matins, de dimarts a dissabte,
de 11 a 13,30 h. Tardes, de dilluns a
divendres, de 17 a 20,30 h.

Servei d'Arxiu. Museu d'Història
Centre Cultural Monestir
c/ Abadia, s/n - Telèfons, 972 82 15
75 i 972 82 24 82 - Fax 972 82 15 74
E-mail: arxiufg@ddgi.es

Horari d'hivern (de setembre a juny):

Museu d'Història/Exposicions
Feiners, d'11 a 14h. i de 17 a 20 h.
Diumenges i festius, d'11 a 14 h.
Dilluns i dies 25612 i 1/1 tancat.

Arxiu

De dilluns a dissabte, de 9 a 14 h.
Dimarts i dijous, de 17 a 20 h.

*Biblioteca Municipal de Sant Feliu
de Guíxols.* Sant Llorenç, 13, 1r.
Tel. 972 32 40 57 - Fax 972 32 62 21
17220 SANT FELIU DE GUÍXOLS
E-mail: bibsf@ddgi.es

Horari: Matins, de dimarts a
dissabte, d'11 a 13,30 h. Tardes, de
dilluns a divendres, de 17 a 20,30 h.

El llibre Sant Feliu de Guíxols. Una lectura històrica
vol ser un resum força complet de la història de la ciutat,
distribuït en dotze capítols o temes, que comprèn des dels
primers mil.lennis fins a l'actualitat. Acompanyen el relat
—també anàlisi i explicació— una bibliografia prou àm-
plia i uns textos que podrien ser útils a tots els lectors que
volguessin completar-ne la informació històrica. El pro-
pòsit d'aquest text, doncs, és doble: que pugui servir als
estudiants a l'hora de conèixer les seves arrels, i a tots
aquells que desitgin guardar un bon record de la ciutat
visitada, d'un important passat històric.

Com que un resum obliga sempre l'autor a fer una tria i
una eliminació, aquí s'ha optat clarament per la trajectò-
ria col.lectiva de la població guixolenc, per la seva rela-
ció amb el medi, per l'obtenció de recursos per a sobreviure
i per les diversions i les idees que han anat marcant el
seu tarannà social, en la vida de cada dia. Si la
manufacturació del suro —després del poder monacal—
ha estat l'element que més ho ha fet, modernament el feno-
men que més ha influït i ha fet evolucionar l'estil de vida
dels guixolencs ha estat el turisme.

Nadal de joguines

El propassat 20 de desembre s'iniciava a la sala d'exposicions del Centre Cultural Monestir l'exposició *Joguines (1890-1960)*, amb peces procedents de la col·lecció Tomàs Pla. Les 400 joguines que es poden veure a l'exposició són, majoritàriament, de llauna.

El diumenge 21 de desembre va tenir lloc una activitat molt interessant consistent en una demostració del funcionament d'algunes de les joguines exposades, a càrrec del Sr. Tomàs Pla. Primerament, es va fer una demostració per a Televisió Espanyola que va ser emesa el diumenge 28 de desembre. La demostració oberta al públic prevista per a les 12 del matí es va avançar pel gran nombre de visitants i es van fer diverses demostracions al llarg del matí.

El darrer acte de l'exposició, que va servir de cloenda, fou el sorteig d'una joguina, rèplica d'una d'antiga, cedida per *Clásicos Payà*. El sorteig realitzat entre els visitants que van omplir la corresponent butlleta es va dur a terme el diumenge 15 de febrer, amb la presència del regidor de Cultura, Joan Casamitjana i de Tomàs Pla, propietari de la col·lecció. La guanyadora de la joguina va ser Sílvia Grau Sánchez de Barcelona.

Durant les festes de Nadal l'exposició ha rebut 594 visites, xifra que considerem elevada gràcies a l'atractiu de l'exposició i al volum de visites que generen els dies festius i les vacances escolars. El dia amb més afluència de públic va ser el diumenge 21 de desembre amb 153 visitants.

El II cicle de cinema ganxó en marxa

Des del Centre Cultural Monestir, conjuntament amb un grup de ciutadans afeccionats al cinema, s'està preparant pels dies 25 i 27 de març el II Cicle de Cinema Ganxó, continuació de la iniciativa encetada l'any 1997 i que tingué un important èxit de públic.

Com a l'edició anterior està prevista la projecció de pel·lícules de cineastes locals en format 8 mm i super 8 mm. La projecció es farà amb màquines de cinema dels formats esmentats a la Sala Albertí del Centre Cultural Monestir.

El concurs de pintura ràpida es farà el 26 de juliol

Pel diumenge 26 de juliol s'està preparant la segona edició del Concurs de Pintura Ràpida Ciutat de Sant Feliu de Guíxols. Per aquesta edició s'espera ampliar tant el número de participants com el de premis, per la qual cosa s'han tramès dossiers informatius del concurs als patrocinadors de la primera edició així com a empreses de Sant Feliu i rodalies. Respecte al patrocini, cal recordar que l'empresa o persona que dóna el premi es queda amb la propietat de l'obra premiada.

Qualsevol persona o empresa interessada a patrocinar algun dels premis del concurs pot adreçar-se al Centre Cultural Monestir (c/Abadia, s/n) o trucar als telèfons 821575/822482.

Parlar de Josep Pla a Sant Feliu de Guíxols

Durant quatre mesos, d'octubre de 1997 a gener de 1998, hem desenvolupat, al Centre Cultural Monestir un curs que sota el títol Aproximació a l'obra de Josep Pla, ha pretès de donar una visió global de la literatura de l'escriptor de Palafrugell, en aquest any del centenari del seu naixement. Aquesta matèria formava part dels cursos de formació cultural organitzats conjuntament per la Universitat de Girona i l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols i era obert tant a estudiants universitaris, per a qui constituïa una assignatura de lliure elecció, com a qualsevol persona interessada en el tema.

Al llarg d'aquests quatre mesos hem parlat de la vida de Josep Pla, hem resseguit l'elaboració de la seva obra, des dels inicis, en la segona dècada del segle, fins a la consolda-

ció definitiva en l'Obra Completa, als anys 70; hem aprofundit en els procediments creatius que usava Pla, en la intenció que guiava la seva obra a cada moment i en els recursos retòrics que utilitzava per dur-la a terme, en el contingut i el sentit d'aquesta obra i, sobretot, hem llegit i comentat una tria variada i significativa dels seus textos, que és, en darrer terme, on es posa d'evidència tot el que es pugui dir d'un escriptor.

Parlar de Josep Pla a Sant Feliu de Guíxols és agraït perquè hi ha molts detalls i aspectes de l'obra planiana que es poden comprendre molt fàcilment per una raó d'immediatesa, d'identificació. La matèria més abundant de l'obra de Pla la constitueixen els paisatges i la gent de la Catalunya del seu temps i el nucli més íntim d'aquest paisatge és justament el Baix Empordà. Pla parla de la terra i de la mar, dels oficis antics i de la transformació que va experimentar aquest país a la postguerra, amb l'onada turística i altres

factors. Tots són coses que coneixem. Els textos de Pla, per a la gent que vivim en aquest rodal, ens ajuden, doncs, mitjançant l'elaboració literària, a mirar la realitat que ens envolta i a comprendre-la, a descobrir-ne els trets essencials en un sentit molt ampli, des de la meteorologia fins a la història, la gastronomia o el tarannà de les persones. De Sant Feliu mateix, Pla en tenia un concepte positiu, que reflecteix en diversos indrets de la seva obra. Pla explica que Sant Feliu, que qualificava de "ciutat neta, acurada, molt oberta i simpàtica", li feia pensar en una petita ciutat de la Ligúria italiana, cosa que, coneixent l'afició que Pla tenia per Itàlia, és un bon compliment. Per tot això, doncs, ha estat molt agradable parlar de Josep Pla i la seva obra a Sant Feliu i tant de bo també hagi estat de profit per als qui han assistit a les classes.

Miquel Pairoli

ÀREA DE CULTURA, PATRIMONI I EDUCACIÓ
Servei de Museu
Col·labora: Àrea de Promoció de la ciutat
Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

any 1997

De l'11 al 13 de juliol
SANT FELIU DE GUÍXOLS

Fotografia: Tomàs Pla

Sortida "Seguint la via del tren"

El passat 31 de gener, ens aplegàrem una trentena de persones a l'entrada del Museu, per a dirigir-nos, passades les façanes modernistes del carrer Maragall, cap a l'antiga estació de tren. Des d'allà seguirem l'antiga via del tren que portava cap al baixador de Sant Pol.

Arribarem així al xalet Casas, situat a la zona propera a l'antic escorxador. El guarda amablement ens obrí les portes per poder gaudir d'aquesta construcció obra de l'arquitecte noucentista Rafael Masó, la qual segons l'estudi de J. Tarrús i N. Comadira es pot considerar com "un dels exemples més elaborats de l'arquitectura domèstica de Masó". D'aquesta manera poguérem observar els interiors, molt elaborats i ben acabats: revestiments ceràmics, relleus i motllures de guix, vidres emplomats i fusteria. A l'exterior, destaca la pedra carreuada de Girona en la socolada i en l'escalinata, com la coberta, de teula vidriada de color groc ginesta, dissenyada expressament per Masó, inspirant-se en la teula romana.

Des d'allà, passant per davant del mas conegut els anys setanta com a mas Miomi, ens deturarem novament a la Casa Mainegre (actual Hostal del Sol), a la carretera de Palamós. On la gerent ens guià per les diferents dependències, el mirador de la torre inclòs. La casa fou construïda entre 1898 i 1900. El projecte de la casa (1898), de les portes i les reixes (1899) estan signats per l'arquitecte barceloní Josep Bori i Gensana. En el tercer, referents al cobert i al molí de vent, els dibuixos estan signats per

General Guitart i Lostaló. La casa estigué durant molt temps deshabitada i durant la Guerra Civil fou habitada per components de la 14a. Bateria.

I així passarem un matí, coneixent una mica més del nostre patrimoni.

Excursió a Castelló d'Empúries i Empúria-brava

El dilluns 8 de desembre, aprofitant la jornada festiva del Pont de la Puríssima es va organitzar una excursió a Castelló d'Empúries i Empúria-brava. A Castelló d'Empúries es va fer una visita guiada pel nucli antic, centrada fonamentalment en la Catedral, i la visita a les impecables instal·lacions de la Farinera, on el seu propietari molt amablement va explicar tot el procés de fabricació del pa.

Després de dinar es va fer una passejada en vaixell pels canals d'Empúria-brava, molt solitaris en aquesta època de l'any, que serví per completar la sortida.

En aquesta excursió van participar-hi 31 persones.

Jornada sobre conservació preventiva als museus

El personal del Museu d'Història de la Ciutat va desplaçar-se el dia 13 de febrer fins a la seu del Servei d'Atenció als Museus (SAM) a Pedret, Girona, per assistir a la *Jornada sobre conservació preventiva als museus* que organitzaven el mateix SAM i el Centre de Conservació i Restauració de Béns Culturals Mobles, ambdós depenents del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

El nucli de la Jornada el formaven dues ponències o xerrades que tenien com a objectiu bàsic oferir un assessorament tècnic especialitzat per resoldre o planificar la resolució de problemes o consultes relacionades amb la conservació preventiva als museus. La primera anava a càrrec del Sr. Josep Mª Xerrier, Cap del Servei de Restauració, i portava per títol: *Conservació preventiva: conceptes generals, evolució i noves tecnologies en els processos d'anàlisi, diagnòstic i restauració de béns culturals. Els nous equipaments i serveis del Centre de Restauració*. La segona ens la va oferir el Sr. Eduard Porta, químic i conservador de museus del Servei de Restauració, sobre: *Causes i efectes de la conservació dels béns patrimonials. Mètodes i tècniques per a la prevenció i correcció dels agents causants del deteriorament dels objectes*.

Varem participar de bon grat en

aquesta iniciativa que serveix per, a més d'estar al dia en tot allò referent a la conservació preventiva contribuint a una veritable formació permanent, per establir contactes i fer intercanvi d'experiències entre els assistents. Els ponents van aclarir tots els dubtes que els foren plantejats i varem aprofitar l'ocasió per a fer contactes amb altres museus per a col·laboracions en temes puntuals.

En definitiva, una profitosa jornada en la que, com us explicarem a continuació, aprofitarem, també, per recollir un quadre que estaven restaurant al SAM.

Un quadre de Joan Carreró restaurat

La jornada sobre conservació preventiva del dia 13 de febrer, ens va servir també per recollir el quadre de Joan Carreró titulat *Vista del racó de ponent* que pertany al fons del nostre museu, inventariat amb el núm. 125, que ens va lliurar el Sr. Pere Rovira, membre del Servei de Restauració.

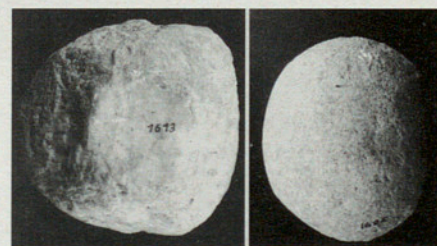
Es tracta d'un oli sobre tela de 32X52 cm datat el 1898, en el que veiem, des del passeig, la banda de ponent de la platja, coberta de xarxes que un home adoba, amb barques a l'entorn. En un primer fons apareixen les cases del Passeig Rius i Calvet i els banys de Sant Elm. D'aquesta línia costanera en destaquen les roques de Sang i Fetge i Santa Rosària i la Punta de Garbí més enllà. Al cim de la muntanya, pintada de verd, s'alça l'ermita de Sant Elm. Està signat a l'angle inferior dret: Juan Carreró. 1898.

Aquest és el retorn del primer dels tres quadres que van cedir-se temporalment al Servei de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat el 05 de juny de 1996 per tal que es procedís a la seva neteja i consolidació i, si fos necessari, a la seva restauració. Aquesta és una de les actuacions més palpables realitzades a través del Servei d'Atenció als Museus, amb el que ja hem col·laborat en altres ocasions. Aquesta tasca ens permetrà exposar aviat el quadre i poder oferir-lo als nostres visitants.

Ara només falta que s'enllesteixin els treballs de consolidació de les altres dues obres, un altre quadre quadre de Joan Carreró de 1883 i que representa el Racó de Llevant de la badia, i un signat per E. Rosselló el 1884, en aquest cas es tracta d'un gouasche.

Dos percutors

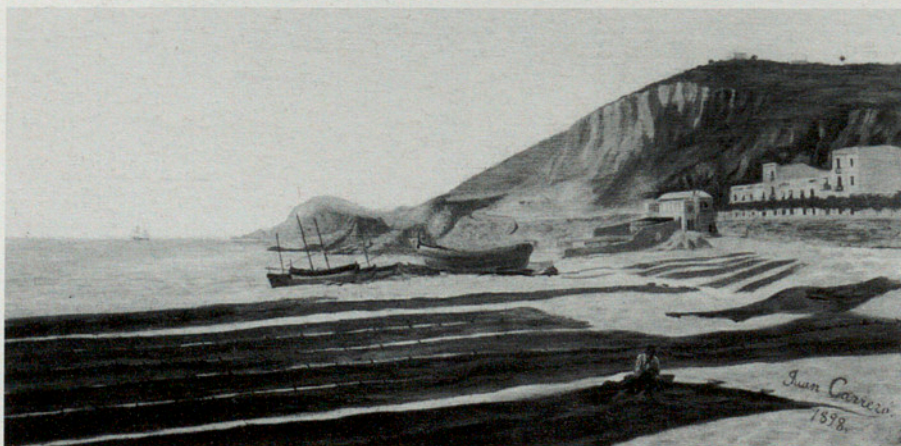
Recentment s'han trobat dos percutors a les rodalies de Sant Feliu: el siglat amb el número 1605 fou trobat per Joan Maura al peu del Puig de les Cols i el siglat amb el número 1613 va ser trobat per Néstor Sanchiz Daidé.

El primer percutor és de còdol de granet fi amb les traces inequívokes d'haver-se utilitzat com a percutor. Aquests ja es constaten en el Neolític a les Gavarres i l'Ardenya.

El segon percutor, produït amb còdol de peu de mont, és de morfologia polièdrica no transformada i amb utilitzacions per tota la perifèria. Prové de quarç de veta recristallitzada i és d'aparença més arcaica.

Aquesta breu descripció ens dona peu a poder fer en una altra ocasió un estudi més detallat sobre percutors trobats a les nostres contrades i contrastar-los amb tècniques de percussió d'altres llocs.

Un nou espai per a la Biblioteca Municipal

Recentment, l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols ha adquirit la propietat de l'edifici conegut com el cafè d'en Lorenzo - conegut també popularment com el garatge d'en Faust, i que està situat a la carretera de Girona, cantonada al carrer Francesc Jofre - per tal que sigui la futura seu de la Biblioteca i també de l'Arxiu Municipal. A aquest edifici se li ha de sumar també l'adquisició dels edificis contigus de la serralleria de Can Surís i la fàbrica Canadell, de manera que tots junts constitueixen una superfície de 787 m2 per planta.

Amb això se soluciona, per una banda, una de les principals mancances de la Biblioteca, la qüestió de l'espai físic de què disposa. En l'actualitat, la Biblioteca es troba encara a la seva antiga seu de "la Caixa", que és del tot insuficient per oferir serveis a una població de 18.000 habitants com la de Sant Feliu. Des que va passar a càrrec de l'Ajuntament, s'ha estat buscant aquesta nova ubicació. En un article aparegut fa uns mesos a l'antic Butlletí de l'Àrea de Cultura, Gerard Bussot comentava que "davant un possible ús públic, l'edifici en tot el seu conjunt ofereix veritables disponibilitats per a situar-hi importants serveis que es troben mancats d'espai adient"¹. Amb aquest nou espai es podran oferir adequadament tots els serveis que una Biblioteca Pública hauria d'oferir: sales d'adults i infantils, sala de col·lecció local, secció de revistes i diaris, secció d'àudio-visuals (vídeos i CDs), secció de materials informàtics (disquets i CD-ROMs), sala d'actes, consulta i préstec d'aquests materials, consulta dels catàlegs informatitzats, accés als catàlegs d'altres

Amb aquest nou espai es podran oferir tots els serveis d'una Biblioteca i d'un Arxiu Municipal

Biblioteques, préstec de materials d'altres Biblioteques, Servei d'Internet, activitats infantils (hora del conte, tallers) i d'adults (presentacions de llibres, xerrades, tallers),... I, a més, el també futur trasllat de l'Arxiu integrarà ambdós Serveis Municipals, facilitant la seva relació i treball comú (en temes com el fons local) i, per tant, facilitant el servei als seus clients.

Per altra banda, aquest edifici ha estat inventariat dins el Catàleg d'Edificis i Construccions d'Interès Arquitectònic-Artístic-Històric per part de la Junta Tècnica del Museu d'Història de la Ciutat, a causa del seu valor: l'antic cafè d'en Lorenzo

data de principis de segle, i de la seva façana es destaquen les columnes i capitells dels seus grans finestrals. Així, amb la seva adquisició, es

possibilitarà la preservació i restauració d'un edifici emblemàtic de Sant Feliu, contribuint a la tasca de recuperació del Patrimoni de la Ciutat que es duu a terme des de l'Àrea de Cultura.

Ara caldrà esperar l'inici del pro-

jecte de l'arquitecte i les futures obres per tal que aquest projecte esdevingui, per fi, una realitat.

David Hernández

Gerard BUSSOT, "L'edifici de l'antic cafè d'en 'Lorenzo", *Arxiu i Museu d'Història de la Ciutat*, núm. 28, juliol 1997.

Per Nadal, contes i fanalets a la Biblioteca

Durant les passades festes nadal·lenques, la Biblioteca va dur a terme dues activitats destinades al públic infantil (i no tan infantil). Per una banda, el dimarts 23 de desembre, a les 7 de la tarda, va haver-hi una sessió de l' "Hora del Conte", que s'ha convertit en una activitat estable de la Biblioteca. La sessió estava centrada en Contes de Nadal, i les dues conta-contes es van presentar als nens disfressats com dues àvies de Sant Feliu que els venien a explicar rondalles. A partir d'aquest fil conductor, van explicar mitja dotzena de contes; entre ells cal destacar-ne un titulat *El més bell regal del món*, realitzat amb ombres xineses.

Pel que fa a l'altra activitat, va ser

un "Taller de fanalets" realitzat el 30 de desembre, a les 6 de tarda. Hi havia dos models de fanalets diferents i cadascú triava per fer aquell que més li agradava. Alhora que treballaven una tradició nadalenca com és la rebuda dels Reis Mags d'Orient amb fanalets, els nens i nenes van passar una estona divertida confeccionant-se ells mateixos, i amb l'ajuda de les monitores i dels pares, el seu propi fanalet. El dia 5 de gener, durant l'arribada dels Reis d'Orient, es van poder veure entre els nens assistents uns quants que portaven fanals fets el dia d'aquest Taller a la Biblioteca.

Ambdues activitats van ser realitzades per Sílvia Lloveras i Elisabet Clarà, monitores del centre d'esplai S'Adolix, de Sant Feliu de Guíxols, amb la participació d'una cinquantena de nens i quaranta adults. Totes dues activitats van tenir molt bona rebuda per part dels nens i dels pares, i creiem que amb aquest tipus d'activitats la Biblioteca es va consolidant com un servei de dinamització i potenciador de la lectura.

Novetats

LITERATURA

. Novel·la

ALLENDE, Isabel. *Afrodita*
 ANGLADA, Ma Àngels. *Quadern d'Aram*
 MONTERO, R. *La hija del caníbal*
 PÉREZ REVERTE, A. *Limpieza de sangre*
 PRADA, Juan M. de. *La tempestad*
 RIGALT, Carmen. *Mi corazón que baila con espigas*
 SARAMAGO, J. *Todos los nombres*
 SCHLINK, Bernhard. *El lector*
 UMBRAL, Francisco. *La forja de un ladrón*

. Novel·la d'intriga

COOK, Robin. *Cromosoma 6*
 VÁZQUEZ MONTALBÁN, Manuel. *Quinteto de Buenos Aires*

. Novel·la fantàstica

SAWYER, Robert J. *El experimento terminal*
 TOLKIEN, J.R.R. *El hòbbit*

. Novel·la històrica

DALMAU, Antoni. *Terra d'oblit*
 SUZANNE FRANK, J. *Sangre en el nilo*
 GORDON, Noah. *Xamán*

TEMES DIVERSOS

. Dret

Legislación básica de régimen local
Legislación hipotecaria
Ley del jurado
Llei de política lingüística

. Psicologia

DYER, W.W. *Construye tu destino*
 GOLEMAN, Daniel. *Inteligencia emocional*

. Salut

ARTIGAS, J. *Cómo combatir la artrosis*
 BIRKMAYER, W. *La enfermedad de Parkinson*
 MÜLLER-STEINMANN, J. *Los resfriados*
 VITHOULKAS, G. *Las leyes y principios de la homeopatía*

. Turisme i esports

Guia 98 d'Hotels de Catalunya
Guia 98 de Residències - Cases de pagès de Catalunya
 GUASCH, O. *Itineraris d'esquí de muntanya*

. Altres

BEHREND, K. *Todo sobre su gato*
 ENZENSBERGER, Hans M. *El dimoni de les matemàtiques*
 GIMBERT, X. *El futur de l'empresa*
Manual de magia práctica
 URBANO, Pilar. *Yo entré en el CESID*
 VILALLONGA, José Luis de. *El sable del caudillo*

DICCIONARIS I ENCICLOPÈDIES

Història i geografia

Geografia Universal. Edicions 92. Volum 11
Història, política, societat i cultura dels Països Catalans. Enciclopèdia Catalana. 10 volums
Història Universal. Edicions 92. 10 volums

Cinema

Cine fantástico. Salvat Universal. 3 volums
Cine & música. Salvat Universal. 3 volums

Altres

Diccionari d'Art Oxford. 1 volum
Enciclopèdia de medicina i salut. Enciclopèdia Catalana. 10 volums
Los Grandes compositores. Salvat Universal. 6 volums

LLIBRES SOBRE SANT FELIU

JIMÉNEZ, Àngel. *Sant Feliu de Guíxols: Una lectura històrica*
 ZARAGOZA, Ernest. *Catàleg dels monestirs catalans*

LLIBRES INFANTILS

Diverteix-te fent disfresses
Hèrcules
On és Wally?
La màgia del cos humà
Un viatge per l'Univers

